

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУН, КЫЗЫЛ ХОРАЯ КОМИТЕДИНИН БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЪ ДЕПУТАТТАРЫНЫН ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИН ОРГАНЫ

1952 сентябрь 10 СРЕДА № 178 (2608) ӨРТӨӨ 20 КОП.

ВКП(б)-нин XIX съездинге алдар кылдыр социалистик чарышты калбартыр (1 арын).

Кызыл хоорайны VI партия конференциясы: 1951—1955 чылдарда СССР-нүн хөгжүлдесин беш дугаар бей чыл планынын талазы-би

ле-партиянын XIX съездинин директиваларын дугайында. Партиянын өскерткен Уставнын төлөвилелин дугайында (2-арын).

Областың ховуларында (2 арын).

П. Паршукова.—Кая-Хем башкыларынын чөвүлел хуралындан илээрин (3-арын).

В. Андреев.—Москва тайбы дээш бемиселе (3 арын).

А. Бочаров.—Делетейде болуп турар чоруктарны допчуламы (4 арын).

Кореяда болушкуннар (4 арын).

Дүжүт ажаап алышкынын дүрген болгаш чидириг чокка чорудар

Тыва автономнуг областың көдээ ажил-агыйынын ажилчылары бүгү совет улус-биле бир дөмей партиянын XIX съездинин чымылдар дугайында ВКП(б) Төп Комитетинин доктаалын канчаар-даа аажок улуг сорук киришкенин-биле уткуп алганнар. Чаа-Хөл районун эр, херэежен колхозчулары, машина-трактор станциязын ажилчылары партиянын болгаш бүгү чурттуң амыдыралында ол улуг болушкунга алдар болдуруп, хову ажилдарына боттарының күш-ажылчы күженишкенин дыңзылып, улуг көдүрүшкүңүг ажалдаанын-биле күрүңгө тараа дужазынын планын областа бир дугаарында—август 29-та күсөткен болгаш сентябрь 5-те 117,4 хуу чедирген.

Бистин Төрээн чуртувустун байлаа болур дүжүтү бүрүн болгаш чидириг чокка ажаап ап, бастырылган килограмм тараа бурзуң шынгы кадгаалап, тараа белеткелдеринин планын өй-шаанда күсөдери—колхозчуларнын, механизаторларнын, көдээ ажил-агыйында бүгү ажилдакчыларынын ыдыктыг хүлээлгени болур. Районнарнын партия болгаш совет организацияларынын, көдээ ажил-агый органдарынын амгы үедө бүгү ажил-чорудулганын ол сорулганын чедиргиининг боттандыра дээш демиселге чыгарган турар уjurлуг.

Дүжүт ажаап алышкынын үезинде тарааның чидирин— күрүңгө болгаш колхозтарга улуг коралды чедирип турар кончуг хоралыг чорук болур. Тараа чидиргелери яны-бүрү чыдалганын-биле болуп турар болза-даа, ол бүгү чыдалганын чүгле ажилда организастыг эвес чорукту, бүгү көдээ ажил-агый ажилдарын өй-шаанда болгаш бедик шынарын чорударына бистин областа партия болгаш назактын сагыш алышкынын ачыы-биле тургузунган байлагыч аргаларын колхозтарнын, МТС-терин болгаш районнарнын чамдык удурткучлары бүрүн ажаллап шыдавын турарын айтып турар-дыр.

Ам үедө бүгү тараалар калбаа-биле бышкан чүве төлөдө, дүжүт ажаап алышкынын ажилдары саадаан тутум-та тараалар хөйү-биле төктүп, улуг чидиргени болдуруп турар. Моон уjurунда ажаап алышкын ажилдарынын темпизин дурдөдери эң чугула сорулга болур.

Бо чылын дүжүт ажаап алышкынын эгелээдин бээр хөй эки хүнер эртен болза-даа, ол ажилды кончуг жохудайып турар районнар областа эвэш эвес. Дүжүт алышкынын сентябрь 5-ке чедир Бии-Хем районда чүгө 8,0 хуу, Тандада—21,5 хуу, Кая-Хемде—24,6 хуу, Улуг-Хемде—35,5 хуу болуп турар болгаш бастырылганын хуузу оон-даа куду болуп турар. Ажаап алышкын ажилдарын багай организастан, комбайннарны болгаш өске-даа машиналарын багай ажаллап турарынын чыдалганындан бо районнарда мындыг жохудаашкын болуп, тарааларга хөй чидиргини таварыштырп турар. Танды районда «Кызыл партизан» колхозту эвирээш ужуп чыдыпкан арбайын комбайн-биле эки кестирип шыдавын турарындан ба бүрүзүндө 2 центнерден эвээр эвес чидирин болуп турар.

Улуг-Хем районун Ленин аттыг колхозта дуржулгалыг комбайнёр эш Бюрюбо ажал нормазын ажыр күсөтүшпашан, тарааны чидириг чокка ажаап турар. Ындыг болза-даа, ол комбайнерин бастырып берген тараазын колхоз баштаар чери хүлээп алгаш, кузову дыдык машинага сөөртүп, орук дургаар төп-чайып, хоралыг чорукту болдуруп турган чүлү бар. Ол колхозтуң тараа кезер бөдүүн машина-биле кескен чериниң бир дөрбөлчүн метрге 1 килограмдан ажыг тараа чыдып каап турар. Шаа-ла мындыг хөй чидиргелер өске районнарнын колхозтарында база бар болуп, та чер бүрүзүндө 2—3 центнер болгаш оон-даа хөй тараалар чыдып каап турар. Кая-Хем, Бий-Хем районнарда ужуп чыдыпкан тарааларны комбайн-биле кестиреринин аргаларын ажаллап шыдавын турарындан хөй чидиргелер база болуп турар.

Партия хооркомунуң бирги пленуму

Кызыл хоорайнын VI партия конференциядан соңтаан партия хооркомунун чаа сосагы сентябрь 8-те бодунун бирги организастыг пленумун чымылдыргаш, анаа хооркомун удуртур органиарнын сонгаан. Пленумдан хооркомунд бюрозунуң кижигүнеринге штер Г. Н. Степанов, П. Т. Киселёв, П. С. Михайлов, П. А. Долгих, О. А. Толгаров, В. В. Куренёв, А. Д. Лутанин, А. С. Соломатов, А. И. Ломая оларын болгаш бюро кижигүнүнү кан-дидаттарына штер С. Д. Фатеев, П. Ф. Моношина оларын сонгаан.

ВКП(б)-нин XIX съездинге алдар кылдыр социалистик чарышты калбартыр

Казах металлургтарда

ТЕМИР-ТАУ. Партиянын XIX съездинге алдар кылдыр социалистик хүлээлгелер алыры-биле чымылдырган хөй кижигиришкенин хураал Казахстан металлургия заводунга болган.

Хуралды завод комитетинин таразы эш Баяк ажыткан. Партиянын XIX съездинге алдар болдуруган социалистик чарыштын түзүп көдүрүп үндүрген москвачы автоаводчуларын патриотчу эгелээшкенин дугайын, оларнын кийгырыны Казахстан ажилчы чоннарынын изини-биле деткээнин дугайын эш Баяк чугаалаан.

Мартен цехинин мастери Дариев болза, бодунун Төрээн чуртувун патриотчу чоргаларын дүгээш, коммунистик партияга, Уустарнын улуг баштынчызы эш И. В. Сталинга ынааның болгаш бердингеннин дугайын чугаалаан.

Партиянын XIX съездинге алдар болдурган социалистик хүлээлгелерин Москванын автоаводчуларынын үлегери-биле хуралын киржикчилери чагыс эң-сеткилдиг хүлээп алганнар. Продукциянын шынарын экижидип, материалдарын, чиг-этти, оттулар чүүлдерин болгаш электри энергиянын камнап, бүдүрүлгө талазы-биле чидиргелерин кызырып тургаш оң айларнын планын күсөдир, 3,5 миллион рубльдин камнап алып деп олар шиптирээнер.

Партиянын XIX съездинге алдар болдурган социалистик чарыштын улам калбартырычы, социалистик Төрээн чурттуң чектелешкинин болгаш оң күш-күчүзүнү улам быжыгарынын херэне чаа-чаа салышкынын кызымкы каах-күш-ажыл-биле кирерине Казахстан үлөтүрүдү бүдүрүлгелеринин бүгү ажилдакчыларын ол заводтуң коллективни кийгырар.

(СЭТА).

Далайжыларнын сөзү

КАРА-ДАЛАЙ ФЛОДУ. ВКП(б)-нин XIX съездинин чымылдыр дугайында диннадыны Кара далай флодунун дайынчы далайжылары бүгү совет улус-биле бир дөмей улуг көдүрүшкүн-биле уткуаннар. Флотунун дайынчы корабльдеринде болгаш кезектеринде чүс-чүс агитарлар беседаларын кылып, СССР-нүн хөгжүлдесин беш дугаар бей чыл планынын талазы-биле партиянын XIX съездинин директиваларын өскерткен Уставнын төлөвилелин номчуп турарлар.

Бир-ле беседаның үезинде ийги стаянын старшинасы Рогов мында дээ:

— СССР-нүн хөгжүлдесинин чаа беш чыл планынын талазы-биле XIX съездинин директиваларын төлөвилелин—бистин чуртувуска коммунизми тургузарынын канчаар-даа аажок улуг программасы. Коммунистик партияга удурткан совет кижилер чырык чагай күзел-соруу—коммунизмге бүзүрелин-биле чоруп орат. Шериг далайжыларнын хүлээлгези—совет улустун тайбын, сорук киришкени күш-ажылын серемчиледи-биле камгалаары болур.

Оон күш-ажыла алдарын боттарыныстын терини эң өөредилгени-биле улам алгыда!

XIX съездинин директиваларын төлөвилели-биле таньшканын сонда матрос Якушевтин чугаалааны:

— Чокта чаа совет улус болза, күш-ажыл фронтунуң улуг тиелгези — Волга-Доннун судно чорур В. И. Ленин аттыг каналының тулдүшкүнү доозулганын байыраа-биле демделеп эрттиргенер. Чаа бей чыл планын талазы-биле ВКП(б)-нин XIX съездинин директиваларын төлөвилелин болза, большевик партияга, оң гениалдыг баштынчызы эш Сталинга баштапкан чүлө совет улустун күжү-биле туттурган чаа-чаа улуг тудугларнын хөгжүлдесин көргөн. Совет улустун тайбын күш-ажылын камгалавын, бистер совет дайынчылар социалистик Төрээн чурттуң шериг-далай флодунун дайынчы күчү-шудалын быжылгаарын дайынчы херээнге бүгү күжүвүстү берээлер.

(СЭТА).

Москва. ВКП(б)-нин XIX съездинин чымылдыр дугайында мездээни Л. М. Каганович аттыг бирги подшиник заводунга улуг көдүрүшкүн-биле уткуан. Заводтун цехтеринде болгаш салбырларында ВКП(б)-нин XIX съездинин документтерин таньшкан беседалар болгаш номчулгалар эрткилер.

Чурукта: рационализация чыгарып чуху. Ам болур деп турар съездинин материалдарын цехтин ажилдакчыларына агитатор И. Т. Глазовтун тачыштырып турары.

Чуруу В. Хухлаевтин. СЭТА-нын лесскашшы.

Алтайнын трактор тудугчуларынын стахановчу ээлчээ

БАРНАУЛ. Алтайнын трактор заводунун коллектив чокта чаа улуг тиелгени чедип алган. «ДТ-54» деп дизельдиг тракторларын бүдүрүлгезин шингээдип элген. Кол-вейдерден ол мыкшан баштайгы «АТЗ» деп маркалыг чүс-чүс дизельдиг тракторлар эрткилер.

Мотор цехинин улуг мастери эш Третьяковтун эгелекчи чоруну-биле бүдүрүп үндүрүп турар дизельдиг тракторларны болбаазырадып кылырын талазы-биле комплекстик бригадаларын бүгү цехтерде тургуз-

кан. Мастер Жүттүн аймактар Бригадазы кончуг эки ажилдап турар. Ол бригада нормазын хүн-бүрү 150 хуудан куду эвэс күсөдир турар. Дарган Козюлда, вагранщик Морданов болгаш өскөдөр-даа ий-ийи онаалганы кылып турарлар.

ВКП(б)-нин XIX съездинге алдар кылдыр бүдүрүлгени коллектив III кварталдын планын 105 хуу күсөдирин база элээн каш миллион рубльдин камнап алырын хүлээген.

(СЭТА).

Чача-чаа хүлээлгелер

КАРШИ. Областың колхозтарында чиг хөөнүн ажаап алышкынын болгаш күрүңгө дужаалады эгелээ. Партиянын XIX съездинге төлөтин-биле ужуражылганы муңун хөөнечилер белеткел турарлар. Якабагский районун Калинин аты күдээ ажил-агый артелиниң кижигүнеринин хуралына колхозчу Джурба Кабилов чүве чугаалааш, бүгү колхозчуларнын сагыш-сеткинин тодаргай-биле илдеткен.

Бистин сагыш-сеткиливисте канчаар-даа аажок улуг өөрүшкү долаан. Бис болза, СССР-нүн хөгжүлдесинин беш чыл планынын талазы-биле партиянын XIX съездинин директиваларын төлөвилелин-биле эки таньшканды, бо беш чылда чурттуң муңунга каа хире делем перспектива ажытын турар дээрзин билдире. Бистер болза шөлдөргө боттарынысты күжүвүстү харам чокка ажаллап, өвөд белеткээрин хуусаазынын бетинде доозарын чуртувусту өөрттүп уjurлуд бис.

Съездинге алдар болдурган күш-ажылчы хүлээлгелерин алгаш, областың дыка хөй колхозтарын хөвөөччилер болза, хөвөө белеткээрин чыл планын XIX съездинин ажитынар хүнүңгө чедир 50 хуудан эвээр эвес күсөткен турарын айтып турар социалистик хүлээлгенин ап турарлар.

(СЭТА).

Кызыл хоорайның VI партия конференциясы

1951—1955 чылдарда ССРЭ-нің хөгжүлдесиниң беш дугаар беш чыл планының талазы-биле партияның XIX съездизиниң директиваларының дугайында

1951—1955 чылдарда ССРЭ-нің хөгжүлдесиниң беш дугаар беш чыл планының талазы-биле партияның XIX съездизиниң директиваларының дугайында ВКП(б) хооркомунун секретари М. Тадар-оол илтиктен.

ВКП(б)-ниң ээлчеглиг XIX съездизин чылдар дугайында диктандыгы совет улус политика болгаш күш-ажылчы улуг көдүрүшүнүн биле ужурашканын, ССРЭ-нің хөгжүлдесиниң чаа беш чыл планының талазы-биле партияның XIX съездизиниң директивалары бистин чуртувустун коммунистиче бурнагаар шимчээшкенине кайгамчыктык перспективалары ажыдып турарын эш Тадар-оол демдеглээн.

Чаа беш чыл планы болза, бистин Төрөөн чуртувустун күчү-шыдаалы бидилери дээш демиселге тодаргай программа болур. Ол планын күүседир социализмден коммунистиче шилчиливиске улуг базым болур.

Партияның XIX съездизинге белеткелдин бо төөгүдүг хүнеринде бистин чуртунд ажылчы чоннары боттарының күш-ажылчы ийдекейин бидилди, күрүне планнарын чедишинин күүседир дээш социалистиче чарышты калбартып турар.

Беш чыл планының төлевилелин ам бистин чуртта калбаа-биле чугаалашкып, бугааргала талазы-биле бедиткен хүлээлгелерин ап турар.

Кызылдын коммунистери болгаш бүгү ажылчы чоннары чаа беш чыл планын чугаалашкып бугааргала чыл планын хуусаа бетинде күүседир, эмнеге черлериниң ажылын, школаларга өөредилге-кижизилдигеги ажылдык байдалын экижидер деп хүлээлгелерин ап турарлар.

Беш чыл планының салган сорулгалары партия, совет, профвилел, комсомол болгаш ажыл-агый организациаларында улуг негелден салып турар болгаш бүгү улустун социалистиче чарыштын калбартыр, күш-ажылдын мурнакчы методун бүгү тала-биле деткир болгаш непередир, ажылда четтестерни илередир, шүгүмчүлөө болгаш бот-шүгүмчүлөөди дидими-биле калбартыр дугайын оларга хүлээндирип турар.

Совет улус Ленин—Сталинниң улуг партияның удурутгалы-биле беш чыл планын чедишинин күүседип шыдаар болгаш коммунизмни тийлелгезинге улуг базымны кылып деп чугаалааш, эш Тадар-оол бо айтырганын дугайында саналдарын калбаа-биле бээрине делегаттарын кыйгырган.

Эш Тадар-оолун илтиктеленин соонда конференцияга санал берилдиз калбарган.

1951—1955 чылдарда ССРЭ-нің хөгжүлдесиниң беш дугаар беш чыл планының талазы-биле партияның XIX съездизиниң директиваларының изия-биле деткип тур мен—деп алгы заводун директор эш Скороходов бодунун саналына чугаалаан.

Тараажыларның ажил-ишчи демисели

Колхозтун тараа шөлүндө

Кызыл көдээ районун «Совет Тываның беш чыл ою» колхозтун ховузуна бедик дүжүт өстүрүп үндүртүнгөн. Колхоз тараа кезилдезинче эки бетлекелдик, организастык-биле эгелеп кирген.

Тараа кезилдезинче эгелеп киргенден бээр 11 хонукта 300 ажыг чаа черин тараазын кестирген. Колхозта ийи хову бригадалары бар. Ол бригадаларда Кызыл МТС-тин ийи комбайны, аъттын 4 тараа кестирер машиналары ажылдап турар.

Комбайнер Китаев тараа кестирер чер хошпал бугалардык, дески эвес болза-даа хүнде нормазын ажыр күүседип турар. Машинист Ашак-оол бир хүнде үш будун чартыгектар черин тараазын кестирер тургаш, хүнүн-не беш, алды гектар черин тараазын кестирип турар. Сноп баглакчылары Амыртаа, Севильбаа, Санмаа хүнде 600—700 снопту баглап, мурнакчылар болуп турар.

ЭРЗИН. (Телефон-биле). Элбекшилдик дүжүттү чидирг чокка ажаап алып, күрүнеге тараа дугаар планны дүргедедир сорулга-биле Эркин районун ажыл-ишчилери чүткүлдүг ажылдап турар. Август 5-ке чедир район дүжүт алышыкын 72 хуу, күрүнеге тараа дугаарынын планын 55 хуу күүсеткен.

Район Советиниң күүсекин комитетинин даргазынын оралакчы эш Туктарың редакцияга дынатканы болза, Сарыг Булунда «Кызыл сылдыс» көдээ ажыл-агый артели (даргазы эш Тадчин, парторганизация секретари эш Мажая) күрүне мурнунга хүлээлгезин МТС-тин ажылдаанына натура телевири-биле кайта районда мурнап күүсеткен. Олар дүжүт алышыкын доозар чедип турар, ам чүгле 19 га артырган. Келир чылта урезин уруушкунун база эгелей бергенер.

Бо талазы-биле Бай-Дагда «Чаа орук» колхоз база-ла жомудавайын турар. Олар күрүнеге тараа дугаардын чедишигинин чорутушуна, дүжүт алышыкын 80 хуу чедирген.

Районун тараа шөлдеринде сноп баглакчы Д. Угулус, машинист К. Сандак, хол кадырчы-биле тараа кестирип турар О. Тоотпай база К. Лоозун ышкаш ажыл-ишке кызыкмак организациалар дыка хөй.

Мурнакчылар-биле деңнежири

ШАГААН-АРЫГ. (Телефон-биле). Улуг-Хем районун тараажылары улуг Сталинга чоруткан чагаазын боттаандырбышаан, партияның XIX съездизинге уткуштур алган хүлээлгелерин ак-сеткилдик күүседип турар. Районда 12 колхозтардан 5 колхоз күрүнеге дугаар тараа планын хуусаазынын бетинде ажыр күүсеткен.

Сентябрь 5-те мелээс өзугаар алырга, Мицурин аттыг колхоз (даргазы эш Тамбар, парторганизация секретари эш Базан) күрүнеге дугаар тараа планын 117,4 хуу, Ворошилов аттыг колхоз (даргазы эш Чаш-оол, парторганизация секретари эш Лопчаа)—108 хуу күүсеткен. Бо талазы-биле Хайракан суму Совети (даргазы эш Сыгыр-оол) районун өскө суму Советтерин мурнап турар.

Күрүнеге тараа дугаарынын планын Ийи-Талда Жаанов аттыг, Көч-Чыраада Ленин аттыг, Эжимде Калинин аттыг колхозтар база ыракта ажыр күүсеткенер. Олар ам дүжүт алышыкын болгаш келер чылга урезин уруушкунун кыска үеде доозар дээш улам чүткүлдүг ажылдап турар.

Торгалыда «Күш-ажылдык хосту» колхоз (даргазы эш Поляков, парторганизация секретари эш Натпи-оол) күрүнеге тараа дугаарынын планын чүгле 9 хуу күүсеткен. Кижин күжү болгаш хол кадырлары хөй турбурже, ону амга чедир ажылдап турар, тараа кестирер 6 машиналарны кончуг орайтап кештирген.

Колхозтун удуртукчулары боттарынын иделгелин Шагаан-Арыг МТС-че угландырды, өскө күштерин ажылгаарын шугут-ла уткан турганнар. МТС-тин орайтадып чоруткан комбайны (комбайнер эш Чунарев) онза багай ажылдап, үргүлчү үрелишкени-биле хүн эрттирин турар.

Шак ындыг байдал Эйлиг-Хемде Сталин аттыг колхозта база бар. Ында МТС-тин комбайны (комбайнер эш Балчыр-оол) үрелишкенин уламандан ажыл нормазын ыракта күүсетпейн турар. Ол бүгү четтестерни ууткаар, боттарынды бар кижин күжүн, тараа кестирер 4 машиналарны чөп ажылгаар талазы-биле колхозтун даргазы эш Бидрек, парторганизация секретари эш Чадамба олар боттук хемчег ап шыдавайын турар.

Колхозчулар тараа ажаап алышыкын кыска хуусаада чидирг чокка ажаап алып, күрүнеге тараа дугаар планын хуусаазынын бетинде ажыр күүседип турар.

Д. ДАМБЫ.

Комбайнёр Воробьёв тун үлегери

Чаа-Хөл районун «Тилелге» колхозтун бир дугаар хову бригадасында комбайнёр Воробьёв тараа кезилдезинче эгелеп киргенден бээр «Сталинец—6» деп комбайн-биле 285 гектар черин тараазын кестирип, оон 218,8 центнер тараны ажаап алган. Комбайнёр ажылга кызыкмактай ажылдап, колхозтун күрүнеге тараа дугаар планын хуусаа бетинде күүседиринге улуг салгыны кийрген.

Комбайнёр Воробьёв ам бо хүнерде урезин устогонун тараазын кестирип турар. Оон кестирген чери чидирг чок болуп турар.

Тарааны кыска хуусаада чидирг чокка ажаап ал, партияның ам болуп деп турар XIX съездизинге улуг чедишининердеги ужуражыр дээш Воробьёв хүн нормазын дыка ажыр күүседип турар.

С. СУНДУИ-ООЛ.

Колхозтун удуртукчулары боттарынын иделгелин Шагаан-Арыг МТС-че угландырды, өскө күштерин ажылгаарын шугут-ла уткан турганнар. МТС-тин орайтадып чоруткан комбайны (комбайнер эш Чунарев) онза багай ажылдап, үргүлчү үрелишкени-биле хүн эрттирин турар.

Шак ындыг байдал Эйлиг-Хемде Сталин аттыг колхозта база бар. Ында МТС-тин комбайны (комбайнер эш Балчыр-оол) үрелишкенин уламандан ажыл нормазын ыракта күүсетпейн турар. Ол бүгү четтестерни ууткаар, боттарынды бар кижин күжүн, тараа кестирер 4 машиналарны чөп ажылгаар талазы-биле колхозтун даргазы эш Бидрек, парторганизация секретари эш Чадамба олар боттук хемчег ап шыдавайын турар.

Тараажыларның мурнакчы дуржулгаларын калбартыр херек. Чептестерни илередип ууткаар, бар күштерни чөп ажылгаар.

Райкүүсомунун секретари эш Бавуунун редакцияга дынатканы болза, күрүнеге тараа дугаарынын

Колхозтун бугааргала мурнакчылар

Танды районунун ажылчы чоннары бүгү улустун социалистиче чарышын киршиштишаан, колхоз тургузуунун бүгү адырларына чаа улуг чедишининерин чедип алгыштын талазы-биле бедиткен хүлээлгелерин алган.

«Тилелге» көдээ ажыл-агый артелинин хойжугу Оюн Данзын-Хөө хураганнар өстүрүп алырын 110 хуу күүсеткен. Оон кадамында хөй эки семис денгилдеди. Бызаа ажаакчызы Долаан Сокармаа бызааларын бүрүн менди ажаап турар. Эске-дээс көдээ ажыл-агый артелинин малчынары бедик көргүзүлдүг ажылдап турар. Олар чүгле мал ажаалдазын ай санында экижидерин чедип ап турар эвес, ол ышкаш малды тургузуп азыраар үенин дургунда четчир санын чөп чүлдүн бетлекээринче кичээгенин салып, анча база эки киржип турар.

Тудуг бригадаларында мурнакчылардын саны өзүп турар. Ленин аттыг колхозта Оюн Шожат-оол, «Тилелге» колхозта Оюн Кыс-оол, Кыргыс Шожат-оол, Сталин аттыг колхозта Оюн Минзек, Оюн Тенгүрак болгаш өскө-лаз колхозтарын тудугчулары хүн бүрүн даалгаларын чүгле ажыр күүседип турар эвес, харын кылып турар ажылдарынын шынарын дыка экижиткен.

Ленин аттыг көдээ ажыл-агый артелинин хаван ажаакчызы К. Ооржак хаван ажылын хөгжүдериң чедип алган болгаш төртүндүн хаван оолдарын бүрүн ажаап алгырын эртен чеди айларда 103 хуу күүсеткен. Ол колхозтун хой каларчызы Монгуш Шура 150 өшкү, хойдан 200 анайлары болгаш хураганнары ап, бүрүн доруктуруп турар. Монгуш бир баш хой бурзуңден-не 2 килограмм дүктү кыргып алган. Монгуш Шура бо чылдын баштайгы чартында ажалга кызыкмактай шудурчу чоруп-биле 320 трудоденини ажылдап алган.

Маалга чөм бетлекелинде киржип турар колхозчулар хүнде нормазын үргүлчү долдуруп болгаш ажыр күүседип турар. Сталин аттыг колхозта эштер Оюн Кызыл-оол, Оюн Хунанпай, «Сталинны орук» колхозта Виктор Попов аъттын сизген кестирер машиназы-биле нормазын хүн-бүрүде 130—150 хуу күүседип, мурнакчы ажылдап турар.

Сизген саратташкынында ажылдап турар колхозчулар кестинген сизгенин өй-шаанда сараттаашкып хандырды, доктаатынган нормазын дыка ажырып турар. Эң ылангыч Сталин аттыг колхозта Оюн Николай, Оюн Танзын-оол, Николай Узун-оол болгаш өскелер-даа нормазын хүн-бүрүде 150 хуу күүседип турар.

Колхоз бугааргалазынын өскө-лаа адырларында хөй колхозчулар социалистиче чарышка эң эки түңдөлгөн чедип ап турар. Олар шугутузу улуг Сталинга чоруткан чагаада алган хүлээлгелерин күүседир деп чачгыс күзелдик.

Районун бүгү көдээ ажыл-агый артелини ам бо хүнерде бедик дүжүт дээш демиселге, күрүнеге эң ий тарааларын дугаар турар. Бүгү ажылчы чоннар дүжүт ажаап алышыкын чогуур үезинде, 20 ажыл хүнеринде эрттирер болгаш күрүнеге тараа дугаардын хуусаа бетинде күүседир деп долду шиттирлик ажылдап турар. Бо харыссагалык үеде колхоз бугааргалазынын мурнакчыларынын саны улам көвүдээр.

С. ТУШКОВ.

Колхозтун тудуг бригадасында

ЧАДААНА. (Телефон-биле). Бо чылгы тудуг планын күүседир талазы-биле Чөөн-Хемчик районун Иймеде Ленин аттыг көдээ ажыл-агый артели (даргазы эш Токтугу, парторганизация секретари эш Соппа) районун колхозтарын мурнап турар. Олар бо чылдын чурталгалын 16 бажыннарын ажылдап кийрген.

Кандыг-даа ажылдын чедишинин болуру белеткелден болгаш күш-ажылдын организастык чурумунда хамааржыр. Оларда тудуг бригадасында 56 кижин доктаамап ажылдап турар, тырттар күш болгаш

чепек херекселдер-биле хандыртыган.

Ажылдын харысгалдын улгатырар, бугааргалазынын бедилер сорулга-биле бригада белеткелдин, дилленин, бызаакчыларын болгаш тууйбу, саман бугааргалазынын оон-даа өскө адырларынын аайы-биле бөлүктөр кылдыр хуваатынган ажылдап турар. Олар сентябрь 1-ге чедир 3 автомашина турар гавраты, 60 тонна тараа кирер складты болгаш 90 инек, 40 аът, 500 күш кирер 3 кажааларны база кылып доосканнар.

Бригададын тууйбу бугааргалазы болуу бо чылдын 40 муң тууйбуларын, саман бугааргалазынын 50 муңну кылып үндүргөн. Продукциянын шынары куду эвес, ол ажылдын темпизин улам-на дүргедип, чаа бедиткен негелделер өзугаар калбартыр турар.

Ажылга мергежилин бедиттишаан, хүн нормазын эштер Күдүрек, Часыдак, Тапкой олар 150 хуу чедир, бызаакчылар Элей, Биче-оол, Лаалан олар 180 хуу чедир, дилкчилерден Кенде, Балчымаа олар 200 хуу ажыр күүседип турар.

Бистин корр.

Партияның өскерткен Уставының төлевилелин дугайында

Кызыл хоорайның VI-гы партия конференциясынын ийги айтырыгына ВКП(б) хооркомунун секретари эш Киселёв партияның өскерткен Уставының төлевилелин дугайында илтиктелди кылган. Эш Киселёвтин чугаалааны болза, партияның чаа Уставынын төлевилели болгаш ВКП(б) ТК-нын секретари эш Хрущёвтин бо айтыргалазы-биле төлевилелин чедиштерин партияның кежигүннери болгаш кандидаттары бедик көдүрүшкүнү-биле чугаалажып көрүп турар.

Партияның өскерткен Уставынын төлевилели болза, Ленин—Сталинниң партияның удурутгалы-биле совет улустун чедип алган кыйгамчыкты тийлелгелериниң төөгүзү бугааргала болгаш ында партияның көл сорулгаларын, ону организастаарының аргаларын база тодаргай айткан. Өскерткен Уставтын төлевилели болза, бистин партияның организастык дуржулгазын түңнээш, марксисци-ленинчи өөредилин аарымдаалар, оон организастык үненин улам-на сайзыратканы, коммунистиче тургузушкунун амгы үезинге холбаштыр чаа-чаа сорулгаларын айтып турары болур, өлөөндө болза, коммунизмди шилделгези дээш демиселче партиянын массанын ийдекейин бедилерин е угтандан чугула документ болур.

Партияның чаа Уставының төлевилели бистин хоорайның партия организациалары чаа болуп эркин партия хуралдарына бака кал-

баа-биле чугаалашканыр. Устав төлевилелин дугайында чугаалашкып хуралдарга коммунист бедик көдүрүшкүнү-биле киришкен болгаш партиянын чаа Уставының төлевилелин чүгүлдүг деп көрбүшаан. Уставты өөренириниң, сагышынын сорулгаларын ол-ла хуралдарга айтып турганнар.

Илтиктелдин сөздүндө Устав төлевилелин дугайында конференциянын делегаттары боттарынын саналдарын берилгезин.

Бир дугаарында саналына эш Веренин Уставтын төлевилелин коммунисттерге таныштырар ажылды хоорком болгаш солуннар редакциялары кошкоп чорудуп турарын демдеглээн болгаш партияның хоорай базга район комитеттериниң ревизия комиссияларынын ажыл-хүлээлгезин ам-даа тодаргай болдурулары-биле чаа немелделер кириери чугула деп айткан.

«Тувинская правда» сотунун редакторунун оралакчы эш Белолов чаа Устав партия ажылынын байлактыг дуржулгазын түңнөп быжылдышаан, чер-черин партия организациаларынын сорулгаларын тодаргайлап, улам делегерейн-биле айтып турар деп чугаалаан. Эш Белолов Уставка немей бодунун саналдарын чугаалаан. Партиянын моральды сагырын шыгындырадыр дугайында Уставтын 30 дугаар чүгүлдү делгерегил-биле бижирин чугула. Партиянын моральды үрээр, шүгүмчүлөдү-

кызар, партияны мегелээр чоруктар ам-даа бар. Чижээ, областык көдээ ажыл-агый эргелелин удуруткучлары эштер Цеменко болгаш Иванов ажылга дүжүмөтсүн, ажылдакчыларга хажагай болуп, даараныр комбинаттын директору Свиштунов күрүнеге мегелеп турда ВКП(б) хоорком шыгыңды демисел чорутпайн турар. Уставтын 13 дугаар чүгүлүңе кандидаттар дугайын база айтыр, партия райком 2 секретарлык, эге организацианың секретари оралакчылары болуп деп немелделериң Уставка кирери чугула деп эш Белолов чугаалаан.

Конференциянын делегаты эш Соломатов партиянын Уставка политиктиг серемчилед дугайында негелдени немеп каанын чүгүлдүг деп чугаалааш, хоорайның чамдык албан черлеринде болгаш удуруткучтар ажылдакчыларга арагалар, серемчилед чок чоруктарын ууткаарынын чугулазын айткан.

Конференцияга делегаттар Кызыл-оол, Николаева, Янгүтоз олар база санал бергенер.

Конференция чугаалашкып айтырыг дугайында доктаал үндүргөн, партияның Уставынын төлевилелин партияның бүгү кежигүннери болгаш кандидаттары эки өөренириниң база Устав дугайында коммунисттерин бүгү саналдарын хычамчалык-биле түңнээш, партияның үстүкү органнарына дамчыдарын хоорайнын партия организациаларына дааскан.

Каа-Хем башкыларының чөвүлел хуралындан илерээни

Областың бүгү-ле районнарына чакыл болган чурум суугаар чоокта чаа башкыларының август чөвүлел хуралдары болуп эрткелген. Чөвүлел хуралдарның сорулгасы школалар-ның 1951—1952 өөредилге чылында ажылын анализтавышаан, чаа өөредилге чылында эрткен чылын өөредилге-кижиждилгелиг ажылга бар болдунган четпестери чааладып ууткаарының аргаларын айтыр ужурады турган.

Ынчаарга болуп эрткелген чөвүлел хуралдар, моон сонгаар школаларга өөредилгенин шынарлы бедидери, өөреникчилерин медресидиг сагылга-чурумун быжыдары дээш демиселдиң чыны методтары-биле башкыларын шепселээр талазы-биле белеткелди хынамчалыг чорутпаан-ныдан чамдык районнарда органи-зас талазы-биле четпес эрткелгенин демделгезе чогуур. Оон чижээнге Каа-Хем башкыларының чөвүлел хуралын кирип болур. Чөвүлел хуралдың белеткелди шитизи-биле четпес болган. Район эргелекчин эш Ярославцев бодунун илеткелгине район школаларында эрткен чылын өөредилге-кижиждилгелиг ажылдың байдалы каядык болганын дугайында эзулду дириг, өөредилгелиг болу дег анализти долузу-биле берип шыдаван. Оон илеткелди тодаргай фактылар болгаш школаларның амьдалындан алган боттук чижектер чок, анаа-ла эренгей кылдыр тургустунган болган.

Эш Ярославцевтин ол илеткелди болза, школаларга өөредилге-кижи-ждилгелиг ажылдың байдалын район ооки билбес болгаш улус өөредил-генинч херээн четпес удуртуп келге-нин тодаргай херечилеп турар. 1951—1952 өөредилге чылында школалар-ның ажылында болдунган чамдык экижилгелерин дугайында чугаалавы-шаан, илеткелчи Сарыг-Сеп школа-сында Антонова, Федорова школа-зында Демехова дээн чижектиг боттарының класстарының болгаш башкылар турар тус-тус эртемнери-нин талазы-биле бедик шынарлыг өөредилгени чедиң ап турар чамдык мурнакчы башкыларны демделгезе. Ындыг болза-даа үстүндө мурнакчы башкыларның ажылгап турганы дээр методтарын ол бодунун илетке-лингиле илередиң шыдаван. Ол ыш-каш, районун улус өөредилге кил-дизи башкылаашкын ажылын кан-чаар удуртуп, тус-тус башкыларга кандык дуза чедирип келгенин база-ла көргүзүп шыдаван. Оон ындыг болдуру чөп, чүгө диге, эш Яро-славцев районга ажылдап келген үезин-ни дургузунда чангыс-даа школага эзу-луд хынамчалыг көрүлдө чорутпаан болганы-биле илеткелге кирип-ки дег чижектер тывылбааны тодар-гай.

Эрткен өөредилге чылының түн-нелинде район школаларында 107 өөреникчи ол-ла класстарына катап өөренири-биле арткан болгаш 81 өөреникчи кыска шыналганы алган турган. Бедик өөредилге, үелерини сагылга-чурум дээш школаларга шынгыс демисел чорутунаанын, эртемненин, башкылаашкынын ча-выс денелге тургусканын үстүндө ийн чижек тодаргай херечилеп ту-рар. Бир эвес школаларның башкы-лар коллективтери чангыс демниг, оза күженишкенин ажылдаан болза ыңча хөй өөреникчи катап

Кезжээнин черле хөглүг экизин кан-ды дээр! Суурнч база чоок-кавы-нын көрүкчүлери клубтун залында олуттарың дола берген турган. Концерт эгелдэн «Өндүктөр» деп чангыс көжегелиг шитини областың национал театрының артистери көр-гүзүп, көрүкчүленин оза сонуурга-лын хаара тутушаан, концерт ыңчаар эгелдэн. Концерте нацио-нал уран-чүлдүн хөгжүлдэи бол-гаш артисттерин чаа-чаз талаңды-ларының өзүп турарын көрүкчүлөр магадааннар. Артистер Хүргүлек, Түгүр-оол, Дапкай, Олай дээш, өс-

келеринч-даа көрүкчүлери көрүк-чүлөр угу байраладыг хол час-каашкыны-биле хүдээт ал турган-нар.

Концертти 300 ажыг кижини со-нуургап көргөн. Артис эш Көк-оол-дун удуртканы концертти бүдүктү-п артистери районун тараа-жылары-че, колхозтар төптеринче, хову тур-лагларыңча улуг макталгалыг өөрүшкү-биле ажылын уламчылап чорупканнар.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

П. ПАРШУКОВА,

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Келеринч-даа көрүкчүлери көрүк-чүлөр угу байраладыг хол час-каашкыны-биле хүдээт ал турган-нар.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

А. ДОНАЕВ.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

И. ОТ-ООЛ.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Келеринч-даа көрүкчүлери көрүк-чүлөр угу байраладыг хол час-каашкыны-биле хүдээт ал турган-нар.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Келеринч-даа көрүкчүлери көрүк-чүлөр угу байраладыг хол час-каашкыны-биле хүдээт ал турган-нар.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

А. ДОНАЕВ.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

И. ОТ-ООЛ.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Келеринч-даа көрүкчүлери көрүк-чүлөр угу байраладыг хол час-каашкыны-биле хүдээт ал турган-нар.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Келеринч-даа көрүкчүлери көрүк-чүлөр угу байраладыг хол час-каашкыны-биле хүдээт ал турган-нар.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

А. ДОНАЕВ.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

И. ОТ-ООЛ.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Чурукта: Бай-Тайга районда Сталин аттыг колхозтун тудуг кыжыны сөөрткүчү И. Содундаш. Ол нормазын 150 хуу күүседип турар болгаш ону колхозтун хүдүдөл самбыразында мактап аскан. Чуруу А. Ермолаевтин.

Шилчири Кызыл туку чаалап алган

Саглынын Кызыл-Тейге чыл бе-зини четпес үе мурнунда чангыс-даа тудуг чок турган. Чурттуң ажылчы чоңнары коллективтиг ажыл-агый-ның хуу ажыл-агыйдан денел чок артык күштүүн медресидиг билгеш, 1951 чылдың ийги чартында «Кы-зыл туку» колхозту организастан тургускан.

«Кызыл туку» ажыл-ишке ынак-шылдыг колхозчулары кыска үениң иштинде биче эвес ажыларын кы-лып бүдүргөн. Нийтилештирген ма-лынга каяа суурну хандырып, че-миш белеткээр айтырыгы чугула-лавышаан, ол талазы-биле мал ажылына мергежилдин кадрларны быжылап тургускан.

Муруну чылдарда Барыин-Хем-чик райондан тайга ажылдар тараа-лап, ылангыя көшкүн байдалга ту-рениг амьдалдыг чоран Саглы-ның ажылчы чоңнары Совет чы-чак-тын, бистиң коммунисттиг партия-выстың сагыш салышкыны-биле ам муртталганын чагаай орууда-п кирген.

«Кызыл туку» төвү анык, со-циалисттиг сууржугаш кылдыр кал-барып турар. Чүгө бо чылдың ту-дуг планыннан беин чуртталганың II бажынары ажылдаа кирген. Ол ышкыш колхозтун Дүжерлик шөлдеринде тараазы бо чылын дыка чагаай үнгөн.

«Кызыл туку», Өвүр районда му-рнакчы колхозтарын бирээни. Ол талазы-биле ВКП(б)-нин Өвүр рай-комунун болгаш райсовет күүскму-нун шилчири кызыл туку бо чыл-дын июльда чаалап алган.

И. ОТ-ООЛ.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР

Культураның одаглары болуп шыдавайн турар

Барыин-Хемчик районда «Комсо-мол 30 чыл ою» көдээ ажыл-агый артели—район девискээринде улус колхозтарын бирээни. Оон кейинги нери хөй болгаш колхозтун сууш-шапкыны-биле сайзырап, ында Ильичини лампалары чайыналды хып турар апарган. Ажылдан чот-тук кезжелерде колхозчу ажыл-ишчилер, ылангыя анык өскенине оон чырынгыа культурулу-биле ой-нап хөгзөөринге, лекция, илеткел-дерни дынаарына, ном чогаалдары-ны номчутурунга кончуг туралыглар.

Ынчаарга культура-чырылыш-кын ажылына масса ол хире улуг күзүлдиг турбужа, колхозта көдээ клуб болгаш библиотека оларын культурулуг негелдизин окта-ла хө-ндүрүп шыдавайн турар. Көдээ клубту, библиотеканы культураның одаглары болдурарда, оларын чү-нүң-даа мурнунда арыг-силег, де-ригелги байдалга тургузар ужу-ру турган. Оларын иштиде кай-гамчыктыг чырык херелдерин хып турар, а ханаларында, шалаларында чыпшынган хир-чак, үрелик бу-зук стол, сандай улустун караанга көскүзү-даа аажок.

Таарымчалыг байдал тургусту-ман, каас эвес, хирлиг-чамгыс-лаа болза, культураже чүткүлдүг кол-хозчу тараачынар аларга кезеж-нин-не уурук-сууруктуг чыгып-кээп, чогуу кылар чүвениң айлы-тыпайн, анаа-ла кылаштайып-кы-лаштайып, тарап чанып турары хо-вар эвес. Бир эвес культура-чыры-дышкынын ажылдакчылары, пар-тия, комсомолдун эге организация-лары клуб, библиотеканы чогууру-биле дерип чепселээш, арыг-силег байдалга тургузуп, культура-масса-лыг, полит-кижиждилгелиг ажил-дарны эвээш-даа бол организастан келген чүве болза, колхозчу масса оларга оон-даа артык ынакшыны, чүңү-ле организастан болдур, анаа-ла шупту киришкен, ажылы сонуурга-чыг, көрүштүг турар ийик. Шыын-да оларның кайызында-даа массаны боттарыңча, маалдырыг күш-ажыл-че кыйгырып турар лозунг, плакат-тар, диаграммалар чок: чүгө доу-рак-тоозундуг кую ханалардан бүт-кен.

Клубтуң-даа, библиотеканың-даа сонгалары, эжиттери ойбак шаар-лаш. Мебель мырзың ковар. Кол-хозка ийн-чангыс уурап-суглаа бел-ганда, колхозчулар демги хирлиг шалада маттайты олургулапкан, ыстап-шылаан олурарлар. Ынча-арга культураның одагларын четчи-ринн мебылдер-биле хандырып

К. БОРАЦНАЯ.

Шоочалыг турары нөвүдээн

Өвүр районнун төвү Хандагайты суурнун чурттакчы чоңу улам-на кө-вүлөп турар. Оларын хөй кезин ү-ндеин чурттакчылар. Суурнуң чурт-такчы чоңунун аразында чоокта ча-ла ыштыг, самдар кидис өглерге чурттап чоран болгаш ам район тө-вүнүн албан организация черлери-ниң ажалында турар, чаа культу-руг амьдалыңа шилчээн ажылчы-нар-даа бар, ол ышкы көдээ интел-лигенция база эвээш эвес. Оларга арыг-силег, культурулуг чуртталга хамыктын эргежок чугула.

Суурда чурттакчы чоңун ол ын-дыг культурулуг негелдизин чөп хан-дырар сорулга-биле барык-ла чыл бурунгаар Хандагайтыга парижма-херская болгаш фотографиины (баш таарар, чурук тырттырар черлери) организастан турган. Эгезинде олар багай эвес ажылдап турганнар. Оларга үргүлчү улус үзүлбес, 2—3 болуп алгылаан, чурумнуү сүргей эчлег манашкан, баштарын таарт-кан, чурукка тырттырган аажок-ла турар чүве. Суурнун бүдүрүлге, ал-бан черлеринге, клубка кире бээр-ге, кижини бүрүзү бажын анынны сүр-гей таартып алган, чазанып дырап-ган, шевергини кончуг олургулаар турган.

Мынчангаш өзүп олурар чаа суур-нун чурттакчыларына культурулуг амьдалдык чугула чүүлдерин чаа-

болур арга колхозта бар. Ол элек-три күжү-биле ажилдар пилорама-тыг, оон дилген ыштаргы суурнун судумчун чык долган, оларын ламдыктары харын-даа пририне-тоокшулаан. Клуб, библиотекала мебель чоктун чылдаганын чүгө колхоз баштар чериниң даргазы эш Маалдыр-оол) оңич кичээлгей салбаанынга, ажыл-агыйжы эвес, өөдежогунга шамнаар керек.

Колхоз библиотеканың полит-кааны, чечен-чогаалдык, көдээ ажыл-агый, эртем-техникалдык өрүс, тыва дылдарда язы-бүрү но-мары бар. Олсны садып алы-рынга колхозтун, күрүснүн дыка хөй түңнүг ашка-хөреңгизни чары-дагынга чугаажок. Номинарныг ажалга камгалагы кончуг багай-хамык номну доураак-тоозун туду-п чыгын, чогуу чүү деп повуэ дээр-зин, довураан аштавайн чыткан, танып номчуур аргажок.

Колхозтун сууру тайга эдээ, арыг кыдында болза-даа, көдээ клубтун база библиотеканың ча-нында чангыс-лаа кулаш одаар ыш чок. Оларын кыска улур септеге, чыгылаашкыны мынчага эгелдөөш. Ам удавас кыш келир, оларын сеп-тер деривес болза, ындыг черлерге кыжын кайын ном номчутуураар, ши, концерт кайын организа-статынаар! Анаа-ла шоочалыг кыш таары черле чайлаш чок.

Колхозчу тараачынарныг куль-турулуг денелдин бедидериниң, по-литиктиг кижизидилгезин экижде-риниң чугула одагларын чыл бүрү-да шак мындыг чөгөнчиг байдалга тургузуп болур бе? Идеологияг ажылдын ол чугула уластуңун хүн-бүрү тодаргай удуртуп хүлээлгелиг колхозта партия, комсомолдун эге организациялары, оларын секре-тарылары эштер Тырыс, Биче-оол болгаш райкүүскомнун культу-ра-чырыдышкын килдизи, колхоз-баштаар чер үстүндө черлериниң дө-түнчү аргажок байдалы-биле мынчага эптежиң, херекке албайн эртририп турары канчал-даа таарышпак.

Аянгагының «Комсомол 30 чыл ою» колхозтун ажыл-ишчилери кол-хозта көдээ клуб болгаш библио-теканы эмгелиг, этип байдалга тур-гузуп, оларын ажылыңа боттук удуртулганы доктаамал хандырып, ыңчангаш оларны культурулуг дыш-танылганын, полит-чырыдышкыны-ның эзулуг одаглары чылдар хуу-лудураын үстүндө организацлаар-лан ам шынгыс негээр үе келген.

К. БОРАЦНАЯ.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

Областа башкыларның билиг, мергежилдин бедидер институттун методизи.

В. АНДРЕЕВ.

Делегейде болуп турар чоруктарның допчулалы

БОЛГАРИЯДА ТАЙЫН ТУРГУЗУУШКUNHУН ЧАА-ЧАА ЧЕДИШКИННЕРИ

Аш-чем барааннарының болгаш калбак хергеелдин барааннарының үрүмкөп сазар чагыс-аай күрүнө өртектеринин чаа, сан талазы-биле Болгарияда боттандырган.

Хлебтин далганда кылган чөмөринин, далганга өртөөн 10-дан 30 хуу чедир чингеткен, сүтүн болгаш сүттен кылган чүүлдерин өртөөн 10-дан 18 хуу, үнүш болгаш мал саргажарыны—6-дан 14 хуу, зыт продуктуларының өртөөн 5-тен 8 хуу чингеткен болгаш оон-даа өскө. Улет-пурнун яны-бүрү барааннарының, тудуг материалдарының, а ол ышкаш номнар болгаш эмнер өртөөн дыка чингеткен.

Бо чылдын майда акша реформазын чорутканының болгаш өртектөрүн чингеткенинин түнелинде Болгарияның ажилчы чоннары 800 миллион ажим леви (акшаны) ойноп алган болгай. Өртектөрүн чаа чингелдезинден ол ойнаашкынар 2050 миллион лев чедир улгаткан. Бичангаш, Улус-Демократтыг Болгария болза, ажилчы чон массаларының материалдык чагаай амдыралын көдүреринин оруу-биле база бир улуг базаны кыска хуузааны дүргүзүндө кылган. Улус ажил-агынын улам ырай чедишкенин хөгжүдери—ажылчы, чоннарын амдырал денделенин моон сонгаар-даа доктормал бедиринин хандырылгазы болуп.

Болгарияга бо чыл болза, социализмдин экономик бижыг үнденирин салыр ужурулг беш чыл планынын талазы-биле шиптирлик чыл болуп турар. Беш чыл планын дөрт чылдар дүргүзүндө доозар дээш ажилчыны ачы, күш-ажылчы тараачынаар болгаш интеллигенция улуг көдүрүшкүн-биле демгөжип турар. Беш чылдык онналган хуу-сеткенинин дугайыч аман беэни дыка хөй бүдүрүлгелер улустун чазанга болгаш коммунисттик партияга респортааннар. Болгарияның фашизмден хосталганының сес чыл болур оюнга алдар болдурган патриотчу зарыш фабрикаларда болгаш заводтарда, чаа туудуларда болгаш кооперативтик күш-ажылчы чер ажил-агыларында ажалчылар турар. Ол зарыш күш-ажылчы чаа-чаа тири-гелерин хун-бүрү эккен турар.

Болгариянын улутпүрү дайын мурундагы денделин энир чылын-на үш чартык катап ашкан. Улетпур-луг бүдүрүлгө бо чылын улам дүргө темпир-биле өзүп турар. Ийн дугаар кварталда улутпүрүн берген продукцияз энир чылдын ол-ла кварталында оон продукциязындан 19,4 хуу хөй болган. Чаа-чаа кылгыларын бүдүрүп үндүрерин бүдүрү-гелдер шингээдип кирген, ол кылгыларының хөй саныг хевирлерин Бүгү-делегейин Пловдивте ярма-казында дөлгөн.

Болгариянын фабрикаларында болгаш заводтарында чаарткыч шимчээшкин улам калбарып турар. Бо чылдын чүгле бир дугаар ква-рталында ажилчы чоннар 7 муң хире үнелиг саналдары кирген. Олар-ның ийн мунун бүдүрүлгөдө шингээ-дип кирген, ол чорук күрүнөгө мил-лион-миллион лев камналганы бээр. Муң-мун ажилчылар совет стака-новчуларын ажилчының методун өөренип алган болгаш күш-ажыл-дын бедик бүдүрүшкүдүн көргүзүп турарлар.

Көдээ ажил-агыг база улут чедишкенинне чедип алган. Болгар парлалганын дындагыларын эзу-гаар аларга, бо чылын дүжүт кон-чуг чагаай болган. Ол болза, эч чаа агротехниканы ажыглананын, суг-тарылганын улуг ажилдарын бот-тадыргананын болгаш көдээ ажил-агынын машиналар-биле дер-езинин түнели болуп. Улус эрге-чагыргазының сес чылдарда туруп келгенинин дүргүзүндө республикада сугтарылгалыч черлерин шөлү 5,5 катап өскөн. Сөөлгү ийн чылдар-ның дүргүзүндө 100 муң гектар ажим черге хову камгаланын ыш одуруларын тургускан. Тараа ажап алышыкынынын үезинде хо-вуларга 12 муң тракторлар, бир муң ажим комбайнар ажилдап турган. Ол болза, Болгариянын Совет Эви-лелинде алган чүүлдери болур.

Болгарияда садыг четкизи чыл бү-рүде калбарып, аш-чем болгаш улутпур барааннары-биле чонну хан-дылары улам экжип турар. Чинжээ-лээрге, бо чылын тараачынарын чөргөлдөдирн көжүп чоруур 1800 кооперативтер халдырып турган. Хсорайларда болгаш суурларда чу-чүс чаа магазинер тургустунуп ту-рар, оларын барааннарының асор-тентизин дыка калбак хемчээдиг болуп турар.

Чонну амдырал денелин бедиринин дугайында Болгариянын коммунисттик партиясы болгаш оон чазанга могаг чок сагыш салып турар. Оон тодарткай херечиз болза, өртект-терин чаа чингелдезинин дугайында доктаал болур.

«Ажилчы чоннарын материалдыг байдалын экжидеринин дугайында партия болгаш чазактын сагыш са-лашыкынынын бо чаа илередил-кени болза, бүгү улустун күчүлүг көдүрүшкүңүн хайындарган, улус-демократтыг тургузугун күш-күчү-зүңгө болгаш чайгылыш дивезинге ажилчы чоннарын бүзүрели, соци-ализмдин болгаш тайбынның камга-лакчы оруунга оларнын бүзүрели быжыгып турар.

Совет Эвилели-биле кезээде бу-зулбас найрал-биле харылзаалыг улус демократиязынын өскө-дээ чурттары-биле кады ажылдажып ту-рар болгаш найралдыг бистип тур-рар чуртувус социализмдин оруу-биле бүзүрелдик бурунгаарлап олар» деп «Работническо дело» солун бижээн.

БАРЫН ГЕРМАНИЯНЫН ШЕРИГ УЛЕТПҮРҮН АКШ КАТАП ТУРГУЗУП ТУРАТ

Барын Германияга чепсек бүдү-реринин дугайында айтырыгы Рур-дун сурагалыг улутпуржүлөр «Кы-зма-биле өөренип турарлар» деп «Манчестер гардиан» деп ишти сол-дуңун Боннда корреспондентизи чоокта чаа дыниаткан. Ол ышкаш, Рурга шериг-далай чепсектерин, а ол ышкаш танкага удур болгаш зе-ниттик боолары бүдүрерин Пента-гонунуң төлөөлекчлери, АКШ-тын Боннда шериг ведомствозу и-гэни деп чуве ол дындагыдан билдинип турар.

Боо-чепсек бүдүрер талазы-биле дүргүжүлгелери Барын Германия-нын улутпур ээлери каян-даа чар-рып шыдаарлар, ындыг-даа болза, «оларнын бодалдарын болгаш план-дарын ажы-биле алгырыжып чарла-рын олар күзөвөс боорлар» деп кор-респонденттер демгөжөп турар. Ындыг сестинишкин билдингир-ле болгай, ынчалза-даа делегейин хөй-нитти-киге кончуг эки билдингир чүвени чагырганынын херээ бар деп бе. Барын Германияны катип чепсек-лээринин талазы-биле АКШ-тын болгаш оон бонн чалчаларының по-литиказы болза, Барын Германия-нын шериг улутпурин катап тургу-зынче угланган оларнын ажил-чо-рудулгалары-биле бир дөмөй база-ла тодарткай билдингир.

Шериг концерналарын болгаш улуг-улуг шериг улутпурлерин аме-рик империалистерин катип тургу-зуп, олаче бүдүрүлгелерин шаан-дыгы нацисти ээлери жаптыдып кирип турарын херечилеп турар дындадылгар Барын Германиянын парлалгазында сөөлгү үениң дүргү-зүндө улам хөйү-биле күстүп кээп турар апарган.

Барын Германияда ужар-чүлүл улутпур катип тургустунуп турар деп «Висбаденер курир» солун ми-нин турар. Эссенде «азронангидия өөренеринин талазы-биле шинчилел институтунда» белеткел ажилдары чоруп турар. Ол институтту дайын талазы-биле кем-буруулук кижи-лер удуртуп турар. «Пахт экспресс» со-лунун дындадып турарын эзугаар аларга, Барын Германиянын улуг-улуг бүдүрүлгелерин америк эрге-чагыргаларың дужаалы-биле шер-иг продукцияз бүдүреринге шил-чидип турар. Америк эжелекчилер ол бүдүрүлгелерде ажил төлөвиринин тускай системаны кирип турарлар, ол система болза, боттарының орул-галарын үш катап улгаттырар арга-ны улутпур ээлеринге берип турар, а ажилчыларнын ажилынын төлө-вир ол хевээ болуп турар. Крупн-тун Рурда заводтары Атлантика эвилелинин арсеналы болуп бар чыдар.

Барын Германиянын гитлержи эзу-чурум дужунда турган банкы-лары болгаш оларнын ызыгууртан-чыры Барын Германиянын 50 ажим шериг концерналарында болгаш яны-бүрү шериг бүдүрүлгелеринге боттарының шиптирлик саалдарын халдадып турар деп чоокта чаа АДН агенттели демгөжээн. Барын Германиянын ажил-чорудул-гасында улуг рольду америк сан-хөө капиталы ойноп турар. Барын Гер-маниянын болгаш Барын Берлин-нин 500 хире фирмаларын америк фирмалар болгаш ангы-ангы кижи-лер контролдап турар.

Америк империалистер болза, шер-иг бүдүрүлгелеринде дайын талазы-биле кем-буруулук немецтерин кү-зөлдөдүрүп азыгалап турарлар. Боннда үнүп турар «Бундесанцей-гер» деп бюллетенинин тускай ды-надып турары-биле алырга, Ливер-кузенде «Байер Верке» заводта гит-лержи Генрих Герлен ажилдап ту-рар. Шаанда Герлен болза, «И. Г. Фарбениндустри» деп концернге химия шинчилелдеринин болгаш хораннаар бүдүмелдер бүдүрүлгезин хөгжүдериңиз килдизинге ажилдап турган. Дайын талазы-биле кем-буруулуглар Генрих Бютефис, Тер Меер, Карл Вурстер болгаш өскө-даа хөй-хөй кижилер шериг үлет-пүрүнде улуг-улуг албаннары ээлеп турарлар.

Барын Германиянын шериг үлет-пүрүн күштүү-биле катап тургузуп турар чорук АКШ-тын Сонгу-атлан-тика эвилелинин талазы-биле эше-терин беэни дүврөдип турар. «Эрге-чагыргаке Круптпу болгаш ол ыш-каш кижилерни илип үндүрүп турар чорук Барын Германияга эн-не ай-ылыдыг болгаш эн-не өжөөзин ки-жилерни тывылдырар чадавас» деп «Манчестер гардиан» солунун биж-илп турары анаа таварылга эвес.

Герман күрүнең чагыс-аай ту-рарын болгаш оон тайбын демок-раттыг хөгжүлдүзүн америк импери-алистер бичин-даа сонугаргавайч ту-рар деп чүвени Барын Германияны катип чепсектеп турар чорук то-дарткай көргүзүп турар. Америк им-периалистеринин сорулгазы болза, Барын Германиянын девискэрин АКШ-тын шериг плацдармыңче шилчидери болур.

Беш улуг күрүнелерин арасында Тайбынның Пактызын чарарынче кыйгырып турар резолюция моон мурунда конгреске чүгө чагыс болган болза, бо конгреске ындыг резолюцияларын дөртү кирип кел-ген турган. Чепсекти эидере бүдү-рер чорукту соксалдырын дугайында негелдени, Барын Германияны болгаш Японияны катип чепсекте-ринге удуранышыкыны ол резо-люцияларда илередип, Барын чүк биле Чөөн чүк арасында экономик харылзааларын калбаргырың негеп турган. Англияны чагырыкчы бе-дүктөрүнүн чорудуп турары ажил-чы чоннарын амдырал денелини че халдаашкынын политиказын ре-золюциялар буруу шаап көргөп.

Британи тред-юнионнарын кон-гресинин чингине чөвүлелинин кон-гресс мурунда парлап үндүргөн илеткелин ук конгреске каржызы-биле шүгүмчүлээ. Ол илеткелди бадмаладып алыр арганы барын үзөлдиг баштыннан чүгө мандат-тар-биле балдырашыкынын түне-линде чедип алганнар. Илеткелге улуг бадылаашкынынын саны 1450 муң болган. Дайын белетке-лериң буруу шаап, беш улуг күрү-нелерин чөвүлел хуралын чылды-рылар болгаш боо-чепсекти кы-зырарын негеп турар ийн резо-люцияларын яны-бүрү кажар арга-ларын күжү-биле күш чок болдур-ган.

Эртем ажилдакчыларының асо-циациязының бактериологтук чеп-секти азыгалап турар чорукка удур-ланып, база ол чепсекти азыгла-рын хоругдарын КНО-ну дамчы-тыр чедип алырынче англи чазакты кыйгырып турар резолюциязын баш-тай чугаалажып көөрүндө ойталар, а оон соонда шуут күш чок болду-рар деп оралдажып тургаш, чингине чөвүлел улуг аштырышыкыга таварышкан. Ол резолюцияларын бадмалаашкынынын хөй кезин-биле хүлээп алган.

Улетпүрү улам националиста-тар дугайында Англияга чүл-бү-рү идея чок фильмерин дөңүп келгенинин түнелинде аар кризис-ке таварышкан англи кино улутпү-рүн байдалын эскертп дугайында резолюцияларын болгаш Муриу-Африка Эвилелинде калыг хемчек-лерге болгаш раса талазы-биле тус-кайлаашкынарга удур резолюция-ны чингине чөвүлелдин удурла-нышыкынар турза-даа конгресс хүлээп алган.

Бичангаш, профвилелдеринин реаксылыг удуртулгазы-биле проф-вилелдеринин анаа кежигүнери-нин арасында чөрүлдээ улам-на калбарып турар болгаш боттарының эргелери дээш, тайбыс болгаш өске чурттар-биле демократтыг кады ажилдажылга дээш англи ажилчы чоннар улам идепейлип демгөжөп турар деп чуве британи тред-юни-оннарын конгресинден илэрээн.

А. БОЧАРОВ.

Герман Демократтыг Республиканың улус палатазының хуралы

БЕРЛИН. Герман Демократтыг Республиканың Улус палатазының 25-ки пленарлыг хуралы сентябрь 5-те Берлинге болган. Герман Демократтыг Республиканың Министр-лер Чөвүлелинин саналын эзугаар Улус палатазы болза, герман айты-рынын талазы-биле барын тала-кы үш күрүнелерге Совет Чазактын август 23-теги нотазын чугаалажып көргөн.

Хуралды ажилдып тура, Улус па-латазының даргазы Иоганнес Дик-ман болза, Герман Демократтыг Республиканың чазанын чанында томулатырган дипломаттыг төлээ-лерге болгаш Германияда Совет контроль комиссиязынын хуралда аалчылар болуп келген төлээлекчи-леринге депутаттарнын адыш час-кашкынарнын адаа-биле байыр чедирген.

Оон соонда Герман Демократтыг Республиканың Министрлер Чөвүле-линин мурундан дашткы херек-тер министри Георг Дертингер ху-ралга чуве чугаалаан.

Чапсар сөөлдүн санал-оналдар болган, анаа моон адаанда депутат-тар чуве чугаалааннар. Паспор Фишер (нацизм үезинде истеп сүр-дүрүп турган кижилерин каты-

жышкыны), Эрик Мюкенбергер (Германиянын Социалисттик чагыс-аай партиясы), Манфред Герлах (хостуг немец аныяктарнын эвилели), доктор Карл Хамап (либерал-демократтыг партия), Курт Кюн (хостуг немец профвилелдеринин катыжышыкыны), Пауль Фортан (демократтыг тараачы партия), Хильда Витбротт (Германиянын демократтыг херэжеңнер эвилели), Ганс Мюллер (социал-демократтыг фракция), Курт Бартель (культу-рун), доктор Отто Рюлле (наци-онал-демократтыг партия), Август Бах (христиан-демократтыг эвилели).

Санал-онал берген бүгү кижи-лер Дертингерин медегелдир изин-биле деткип, герман айтырын талазы-биле барын талакы үш күрүнелер-ге Совет Чазактын нотазының кан-чаар-даа аажок улуг ужу-дүзү-лүн демгөжээннер.

Улус палатазынын немец улуска кыйгырын болгаш резолюцияны депутаттар чагыс эп-сеткедиг кү-лөзү алганнар.

Улус палатазынын хуралы оон-биле доозулган.

(СЭТА).

Айыыл чок чоруктуң Чөвүлелинде

НЬЮ-ИОРК. КНО-нун кежигү-нүңгө хүлээп алыр дугайында бил-диринишкин кирген 14 күрүне-лерин—Албания, Моол Арат Рес-публиканы, Болгарияны, Венгрияны, Румынияны, Австрияны, Цейлоуну, Трансиорданияны, Ливияны, Непал-ды, Италияны, Финляндияны, Пор-тугалияны болгаш Ирландияны КНО-га харугда хүлээп алыр дугайы-нда совет саналды чугаалажып көөрү сентябрь 3-те Айыыл чок чо-руктуң Чөвүлелинге үргүлчүлээ.

Катышкан Штаттарнын, Англия-ны, Голландиянын, Турциянын, Грециянын болгаш Чилинин төлээ-лери хуралга чуве чугаалааш, совет саналды деткириден яны-бүрү чылдактар-биле ойталап турганнар.

Күрүнелерин КНО-га харугда хү-лээп алырын принципинге Каты-шкан Штаттарнын төлээлери удур-ланып турар деп Катышкан Штаттарнын төлээни Остин медег-лээ. Албания, Моол Арат Республи-ка, Болгария, Венгрия болгаш Рум-ыния КНО-га хүлээп алдынар хире «долу эргези чок» деп санааш, оларны КНО-га хүлээп алырынга америк төлээлер удурланып турар деп ол айткан. Оон-биле чегреслетир Совет саналда кирген өскө 9 күрүнелерин «долу эргелиг» деп са-намышаан, КНО-га хүлээп алырын деткээ.

Совет саналды бадмалап турар үе-де дадалгазлап каар бис деп Англия биле Чилинин төлээлери медеглез-нер.

Голландия биле Грециянын төлээ-

лери болза, чаа кежигүнер хүлээп алыр дугайында айтырыгы Айыыл чок чоруктуң Чөвүлелинге чугаала-жып көөрүн сонгаарлаткан, Кол Ассамблеянын чедиг сессияныче шилчидер деп саналдааннар. Чөвү-лелиң беш доктаамал кежигүне-ринин арасында ол айтырыг тала-зы-биле чөрүлдээлерин барын олар оон чылдагааны кылдыр көргөннер. Бир эвес совет саналды бадмалааш-кыга кирер болза, анаа удур ба-дылаар бис, чуве дээрге, КНО-га харугда хүлээп алышыкынын прин-ципинге удур бис деп голландия, Грециянын болгаш Чилинин төлээ-лери хуралга чуве чугаалааш, совет саналды деткириден яны-бүрү чылдактар-биле ойталап турганнар.

Күрүнелерин КНО-га харугда хү-лээп алырын принципинге Каты-шкан Штаттарнын төлээлери удур-ланып турар деп Катышкан Штаттарнын төлээни Остин медег-лээ. Албания, Моол Арат Республи-ка, Болгария, Венгрия болгаш Рум-ыния КНО-га хүлээп алдынар хире «долу эргези чок» деп санааш, оларны КНО-га хүлээп алырынга америк төлээлер удурланып турар деп ол айткан. Оон-биле чегреслетир Совет саналда кирген өскө 9 күрүнелерин «долу эргелиг» деп са-намышаан, КНО-га хүлээп алырын деткээ.

Совет саналды бадмалап турар үе-де дадалгазлап каар бис деп Англия биле Чилинин төлээлери медеглез-нер.

(СЭТА).

Британи тред-юнионнарын конгресинде

МАРГЕТ. Сентябрьның 4-те эр-тенги хуралында конгресс болза, чингине чөвүлелиң илеткелиң ажил төлөвиринин дугайында ай-тырыг талазы-биле профвилелдеринин политиказынга хамаарышкан кезең чугаалажып көргөн.

«Оожургалды чорук» дээр чорук-тун политиказындан ойталаарынче кыйгырып турар хөй саныг резо-люцияларын чингине чөвүлелдин илеткелиң бо кезеңин талазы-биле кирген. Чингине чөвүлел бо-дунуң ээлчеглиг кажар аргазын ажыглаксаан, Кирип келген резо-люцияларын ол ийн резолюциятар кылдыр катыштырган. Оларнын бир-езинде элэн чымчак, оожум нег-гелдиг резолюцияларын кирген, ийн дугаарында — элэн шиптир-лик негелделерин кирген. Бичал-за-даа, ол ийн резолюциялар кайы-зы-даа чазактын экономика талазы-биле политиказын буруу шаап, амы-дыралдын үезинин аартап бар чыдары-биле холбаштыр дүврээ-зинин илередип турар.

(СЭТА).

Чилинин хөй-нитизи Пабло Нерудага изин-биле ужурашкан

НЬЮ-ИОРК. Сант-Ягодан радио-нун меделээп турарын эзугаар-аларга, чуртунче Пабло Неруда-нын ээл келгенин чили интеллиген-ция байырлы-биле медеглезгөн. Кауполикан театрга шүлүкчүгө байырлыг ужуражылга болган. Чи-ли херэжеңнеринин удуртукчузу

Шыгыгы шүгүмчүлөге таварыш-пазын бодааш, база бадылаашкын үезинде аштырышкыга таварыж-рындан корткаш, чингине чөвүлел болза, резолюцияларын бир дуга-рын хүлээп алыр, а ийн дугаарыч күш чок болдурар деп шиптир ү-ндүргөн.

Чингине чөвүлелиң болгаш проф-вилелдеринин барын үзөлдиг баштыннарын чарылдырыкчы по-литиказы бодунун сорулгазыга четкен. Кежээки хуралга бир дугаар резолюцияны хүлээп алган. Ийн ду-гаар резолюция дээш 2626 муң ба-дылаашкынар, анаа удур 4914 муң бадмалаашкынар болган.

Чингине чөвүлелиң илеткелин бадмалаашкынарнын хөй кезин-биле чүүлдүг деп көргөн.

Кежээки хуралга чингине чөвү-лелиң кежигүнеринин сонгудула-ры база болган, чингине чөвүлел-дин составында улуг эвес өскерил-гелер болган.

(СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Кореянын Улустуң армиязының Кол командьлалынын дындады

ПХЕНЬЯН. Корея Улус-Демок-раттыг Республиканың Улустуң ар-миязынын Кол Командьлалынын сентябрь 3-те дамчыткан меделээ-нде чугаалап турары болза, Улустуң армиязынын катыжышыкынары ка-дет улустун эки-турачы кезектери-биле кады дайынга удур камгала-дын тулчушкуннарын чорударын үргүлчүлөп турар.

Сентябрь 5-те адыжгы-аңгылар-нын отрядтары дайынын ийн са-молдун айдара аткан.

(СЭТА).

Француз демир-орукчу Марсель Майянын хосталганы

ПАРИЖ. Француз демир-орукчу Марсель Майянын кара-бакчыдан хосталганынын дугайында Тулонда бодунуң корреспондентизинин меде-зини «Юманите» солун парлаан. Ол демир-орукчу «күрүнең дашткыкы айыыл чок чоругуна удур сүлчээ» деп адаар чорукка киришкен дээш Тулонда кара-бакчыга үш ай дүр-гүзүндө хоругдалга турган.

Солунуң медегелдеп турары бол-за, Тулоннуң суд эрге-чагыргалары-нын сөөлгү үш айларын дүргүзүндө туруп хоругууда бүгү патриот-тарнын шиптинен хоругдалга чүгө ажилчы Дейри артан. «Юманите» солун ол ажилчынын доп-дораан хостары дээш демгөселче ажилчы чоннарын кыйгырып турар.

(СЭТА).

Австрияда тудулар ажилчынарының ажил-соксадышыкы

ВЕНА. Сентябрь 4-те Австрияга тудулар ажилчынары 24 шак ажил-соксадышыкынын чарлаан. Анаа 100 муң ажим кижн кириш-кен. Ажил соксактаннар ажил тө-лөвирин бедирерин негезинер бол-гаш ол ышкаш коллективтик несе-де керээни доп-дораан чарары негеп турганнар.

«Хамаарышпас чоруктуң эвилели» болгаш «улусчу» деп фашисттик пар-тияларын Австриянын профвилел-дер катыжышыкында кезектери-нин удуртукчулары боттарынын чагыс талалакчыларын ажил-сок-садышыкынын бодурбазын болгаш шупту ажилче үнерин кыйгырган. Бичалза-даа, шак ол чарылдырык-чы маневрлер болбайн барган. Ту-дужулар бүгү чуртка чагыс эп-сеткидиг ажил соксактаннар. Ве-нага тудуг шөлүнче чагыс-даа ажилчынын үмзүн.

Австриянын найсылалының элэн каш тудуларын коллективтери митингилер болгаш хуралдар эрт-тиргенер. Ол хуралдарга болгаш митингилерге олар боттарынын негелделерин бадмалаан болгаш Австриянын профвилелдер каты-жышыкынын даргазынын оралак-чызы Альтенбургерни ажил-сок-садышыкынын соксадырынче кыйгы-рып үндүргөни дээш профвилелин-ден үндүр сывыранын негезинер.

Чурттуң жогуларында ажил-сок-садышыкыны найралды-биле эрт-кен.

(СЭТА).

Малайя патриоттарын ажил-чорудулгазы

ЛОНДОН. Рейтер агентилелинин меделээдинде аларга, Малайянын улустун-хосталга күштери Сонгу-Чөөн Малайянын чаа районнарында бодунуң ажил-чорудулгазын күш-тедирип турар. Малайянын сонгу-чөөн талазында Кедантан княжес-товунуң төвү—Кот Бхарулан муру-нуу чүкте 45 миң хире черде Куала Край дагылар дескиндик парти-занаарнын чепсектир бөлүктери хө-делип чоруп турар. Ол ышкаш ко-жа чыдар Трентгану княжествозун-да малайя патриоттарын ажил-чо-рудулгазы дыңзып турар.

(СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

1952 чылдын дөрт дугаар кварталында

ОБЛАСТЫН «ШЫН» СОЛУНИН чагылдазын хүлээп ап турар.

Чагылдавын өртөө 15 рубль.

Чагылдавы Тыва автономнуң областын бүгү почта салбар-ларында хүлээп ап турар.

«СОЮЗПЕЧАТЬ»